

ปิยวรรณ ทศนาญชลี. (2553). *กระบวนการไม่เสพยาบ้าซ้ำ: กรณีศึกษาผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัด*. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมเดือน สดมณี, ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สมภ.

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำ และกระบวนการไม่เสพยาบ้าซ้ำของผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัดในความดูแลของกรมคุมประพฤติ จำนวน 6 คน แบ่งเป็นผู้เข้ารับการบำบัดในระบบบังคับบำบัดแบบควบคุมตัวจำนวน 1 คน และผู้เข้ารับการบำบัดในระบบบังคับบำบัดแบบไม่ควบคุมตัวจำนวน 5 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นเพศชาย มีประวัติการเสพยาบ้าระยะเวลา 5 เดือนถึง 10 ปี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตเป็นหลัก มีผลการวิจัยดังนี้

สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำ จากการศึกษาค้นคว้า สาเหตุหลักที่สำคัญที่สุดสำหรับพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำคือ ตัวของผู้เข้ารับการบำบัดเอง ที่มีความต้องการยุติการเสพยาบ้า มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น และมีเจตคติที่ดีต่อการบำบัดและการมีพฤติกรรมไม่หวนกลับไปเสพยาบ้า ประกอบกับการมีบุคลิกลักษณะที่เอื้อต่อการไม่หวนกลับไปเสพยาบ้าซ้ำ เช่น การเป็นผู้ไม่พึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลา ปล่อยวางต่อสถานการณ์ไม่พึงประสงค์ อดได้ รอได้ เป็นต้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การตีตัวออกห่างจากสังคมยาเสพติด และการยับยั้งชั่งใจขวางกระบวนการเสพยาบ้าซ้ำด้วยตนเอง เป็นต้น โดยปัจจัยสนับสนุนที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำ ได้แก่ การแสดงความห่วงใยจากคนในครอบครัว การให้โอกาสการทำงาน ส่วนเงื่อนไขกระตุ้น อันนำไปสู่การมีพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำได้ง่าย และมั่นคงคือ การมีเหตุการณ์ที่มีบุคคลในครอบครัวร่วมอยู่ในเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เร้าความรู้สึกและมีอิทธิพลเพียงพอต่อการนำมาเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้กับผู้ให้ข้อมูล

สำหรับกระบวนการไม่เสพยาบ้าซ้ำนั้น ผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดครบขั้นตอนจะมีการยุติการเสพยาบ้าหรือเป็นการพักการใช้ยาบ้า ซึ่งในระยะนี้มีสาเหตุภายในจากตัวบุคคลเป็นเงื่อนไขสำคัญ เนื่องจากตัวผู้กระทำมีความต้องการที่จะยุติการเสพยาบ้าด้วยตนเอง จากนั้นจึงเข้าสู่การมีพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำ หรือการยุติการเสพยาบ้าทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ในระยะนี้สาเหตุจากสภาพแวดล้อมเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการสนับสนุนให้คงพฤติกรรมกำเริบไม่เสพยาบ้าซ้ำได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง ดังนั้นการสร้างคุณค่าให้กับตัวผู้ผ่านการบำบัดจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อสร้างการยอมรับในตนเอง ว่าเป็นบุคคลมีคุณค่า สามารถกระทำการต่างๆ ได้มากมาย และสังคมควรเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ได้แสดงออกเพราะนอกจากจะเป็นการดึงผู้ผ่านการบำบัดออกจากสังคมยาเสพติดแล้วยังช่วยขัดขวางกระบวนการต่างๆ ที่จะนำผู้ผ่านการบำบัดหวนกลับไปเสพยาบ้าซ้ำได้อีกทางหนึ่ง

THE PROCESS OF NON BECOMING AMPHETAMINE ADDICT : A CASE STUDY OF
REHABILITATED PERSON IN PROCESS OF CORRECTIONAL SYSTEM

AN ABSTRACT

BY

PIYAWAN THATSANANCHALEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

December 2010

Piyawan Thatsananchalee. (2010). The Process of Non Becoming Amphetamine Addict : A Case Study of Rehabilitated Person in Process of Correctional System. Master thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Assoc. Prof. Dr Omduean Soadmanee, Dr.Narisara Peungposop.

The objectives of this research were to study the causes of non becoming Amphetamine Addict behavior and to study the process of non becoming Amphetamine Addict of rehabilitated persons. There were 6 key informants who were rehabilitated persons. They are all men and had used drug for at least 5 months and had been in the correction system. The qualitative research technique had been employed for collecting and analyzing data such as in-depth interview, and observation. The study found that:

The most important cause of being non becoming Amphetamine addict person was the intention of rehabilitated person about recovery. In addition, the capability of analyzing the causes which were the impediments for stopping drug usage. Their attitude and personality were also the major causes, for example; the ability to live without helping from others, ability to restrain, and difficulty ignorance. Accompanied by daily life changing, for example; to fade themselves out from drug society. There were some supporting factors which were very crucial for being non becoming Amphetamine addict person such as family support, job opportunity, and inhibition risky situation that would lead them become amphetamine addict again. Furthermore, there were also stimuli which could stop re-drug addiction stably, conditions which could stimulate their feelings by using real-life situation which related to their family members. However, these conditions must have adequate influence to be a powerful restraint.

From the drug prevention project played the important role for drug addict persons to stop taking drug temporarily. In the recovery pace, psychological factor was very important condition because it was necessary for them to stop using drug themselves. After this pace was the way to be non becoming Amphetamine addict. In this pace, social factor was important for steadily maintaining after care behavior. Moreover, rehabilitated person's Self-esteem building was also important to construct self-acceptance which led his to be able to conduct whatever he can. Hence, these people should be encouraged by society for being impediment to be drug users again.